

פרק י"ב: אנרגיה

49. תיקון חוק התכנון והבנייה תיקון חוק התכנון והבנייה
בחוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965¹⁰⁴, בסעיף 188(ב)(1), אחרי "מיתקנים להספקת מים" יבוא "מיתקני השנאה לחשמל, ובכלל זה חדרי שנאים ותחנות משנה".

50. בחוק משק החשמל, התשנ"ו-1996¹⁰⁵ – תיקון חוק משק החשמל

(1) בסעיף 3(ב), בפסקה (1) –

(א) בפסקת משנה (א), המילים "ספק שירות חיוני" – יימחקו;

(ב) אחרי פסקת משנה (ה) יבוא:

"(ו) אדם המייצר חשמל או מבצע אגירה, המוכר חשמל לבעל רישיון, אלא אם כן הרשות, באישור השר, קבעה בכללים, כי הפטור מרישיון לפי פסקת משנה זו לא יחול לעניין מכירה מסוג שתקבע; פטור מרישיון לפי פסקת משנה זו יינתן רק לעניין הספקה;

(ז) אדם המוכר חשמל לאחא, בתנאים שקבעה הרשות בכללים, באישור השר; אין בהוראות פסקת משנה זו כדי לגרוע מההוראות לפי פסקאות משנה (ג) ו-(ו).";

דברי הסבר

לפי התיקון המוצע, הפטור יינתן גם למי שמוכר את החשמל לבעל רישיון, מכל סוג שהוא, מכוח חוק משק החשמל, אף אם אינו בעל רישיון ספק שירות חיוני. כך יתאפשר ליצרני חשמל הפטורים מרישיון ייצור כאמור באותו סעיף, למכור חשמל ישירות לבעלי רישיון הספקה. לפסקה (1)(א)

מוצע להרחיב את רשימת הפטורים שבסעיף 3 לחוק משק החשמל, כמפורט בפסקאות משנה (ו) ו-(ז) המוצעות.

לפי פסקת משנה (ו) המוצעת, החובה לקבל רישיון הספקה לא תחול על יצרן של חשמל או מי שמבצע אגירה, המוכר חשמל לבעל רישיון, אלא אם כן הרשות, באישור השר, קבעה בכללים, כי הפטור האמור לא יחול על סוגי מכירה שתקבע. התיקון המוצע נועד לעגן את האסדרה הנוהגת כיום שלפיה יצרנים ומי שמבצעים אגירה אינם נדרשים לקבל רישיון הספקה, אם הם מוכרים את החשמל לבעל רישיון.

לפי פסקת משנה (ז) המוצעת, החובה לקבל רישיון הספקה לא תחול על אדם המוכר חשמל לאחר, ובלבד שהמכירה תהיה בתנאים שתקבע רשות החשמל בכללים, באישור השר. ההוראה המוצעת תאפשר הפחתת הנטל הרגולטורי במקרים מתאימים, כפי שייקבע בכללים. יובהר כי אין בהוראות פסקת המשנה המוצעת, כדי לגרוע מההוראות לעניין פטורים אחרים כאמור בפסקאות משנה (ג) ו-(ו).

סעיף 49 הגידול שחל בשנים האחרונות בצריכת החשמל, בפרט בשל כניסת הרכב החשמלי, הליכי התחדשות עירונית וגידול בביקוש למוצרי חשמל, מצריך הקמה של מיתקני השנאה לחשמל, ובכלל זה תחנות משנה הממירות חשמל ממתח עליון למתח גבוה וחדרי שנאים הממירים חשמל ממתח גבוה למתח נמוך. הקמת המיתקנים האמורים מתבצעת על ידי בעלי רישיון חלוקה מכוח חוק משק החשמל, התשנ"ו-1996 (בפרק זה – חוק משק החשמל).

בשל הקושי במציאת קרקע לטובת התקנה של מיתקני השנאה לחשמל והעובדה כי לא ניתן להבטיח הספקת חשמל נאותה ללא המיתקנים האמורים, מוצע לתקן את ההגדרה "צורכי ציבור" שבסעיף 188 לחוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965, כך שתכלול גם מיתקני השנאה לחשמל, ובכלל זה חדרי שנאים ותחנות משנה. לאחר התיקון המוצע, יהיה ניתן להפקיע מקרקעין, בכפוף להוראות החוק האמור, לשם הקמת מיתקנים אלה.

סעיף 50 לפסקה (1)(א)

לפי סעיף 3(ב)(1)(א) לחוק משק החשמל, חובת הרישוי לפי החוק לא תחול על אדם המייצר חשמל בהספק שאינו עולה על 16 מגוואט, או הספק גבוה יותר שקבעה הרשות בכללים, באישור השר, ואינו מוכרו למי שאינו בעל רישיון ספק שירות חיוני, למעט מכירה כאמור בסעיף 3(ג) או (ד).

הפטור מרישוי כאמור נועד להקל על פעילות ייצור של מיתקני ייצור קטנים ולהגביר את היקף הייצור של אנרגיות מתחדשות.

¹⁰⁴ ס"ח התשכ"ה, עמ' 307; התשפ"ב, עמ' 1062.

¹⁰⁵ ס"ח התשנ"ו, עמ' 208; התשפ"ב, עמ' 257.

(2) בסעיף 51, אחרי "למקרקעין של אחר" יבוא "על ידי בעל רישיון הולכה או מי שעוסק בחלוקה של חשמל".

51. בחוק אוויר נקי, התשס"ח-2008¹⁰⁶, בסעיף 38(ב), במקום פסקה (2) יבוא:
" (2) נתונים על צריכת האנרגיה של הרכב, לפי יחידות המדידה התקניות לכל סוג של מקור אנרגיה."
52. בחוק משק החשמל (תיקון מס' 16 והוראת שעה), התשע"ח-2018¹⁰⁷, בסעיף 28, במקום "בשמונה השנים" יבוא "בשש השנים".
53. הוראות סעיף 51 לחוק משק החשמל, כנוסחו בסעיף 50(2) לחוק זה, לא יחולו על מיתקן חשמל או רשת חשמל שחוברו למקרקעין של אחר, שההסכם להתקנתם נחתם לפני יום תחילתו של חוק זה או עד 30 ימים לאחריו.

ד ב ר ו ה ס ב ר

במסגרת החלטת הממשלה האמורה החליטה הממשלה על קביעת פטור מחובת רישיון להקמה של עמדות טעינה לרכב חשמלי והפעלתן, לתקופה זמנית של שש שנים.

בעקבות החלטת הממשלה, חוקק תיקון מס' 16 לחוק משק החשמל, לשם עידוד כניסת הרכב החשמלי, נקבעה בסעיף 28 שבו הוראת שעה שלפיה בשמונה השנים מיום תחילתו של התיקון, לא יראו מכירת חשמל באמצעות עמדות לטעינת כלי רכב חשמלי או אופניים חשמליים, כהספקה לעניין חוק משק החשמל, לפי הסעיף האמור, בתקופת הוראת השעה, מי שמוכר חשמל באמצעות עמדות טעינה כאמור, פטור מהחובה לקבל רישיון הספקה.

השינויים שחלו בתחום הרכב החשמלי, ובראשם הכניסה המשמעותית של כלי רכב חשמליים לשוק הישראלי וקצב הגידול המהיר שלהם, מעלים את הצורך באסדרה של התחום, וזאת לשם צמצום כשלי שוק ושמירה על רווחת הצרכנים ועל התחרותיות. לפיכך, מוצע לקצר את תקופת הפטור משמונה שנים לשש שנים, כך שהוא יחול עד יום כ' בתמוז התשפ"ד (26 ביולי 2024). לאחר המועד האמור, מי שמוכר חשמל באמצעות עמדות לטעינה של כלי רכב חשמלי או אופניים חשמליים יהיה חייב לקבל רישיון הספקה לפי חוק משק החשמל.

סעיף 53 לנוכח התיקון המוצע לסעיף 51 לחוק משק החשמל, כנוסחו בסעיף 50(2) להצעת החוק, מוצע לאפשר למשק זמן היערכות מספיק לשם ביצוע התאמות, אם הדבר נדרש, בהסכמים להתקנה של מיתקני חשמל או רשת חשמל במקרקעין של אחר בכל הנוגע לסוגיית הבעלות על הקניין. לפיכך מוצע לקבוע הוראת תחולה שתבהיר כי התיקון האמור יחול רק על הסכמים כאמור שייחתמו בחלוף 30 ימים מיום תחילתו של חוק התוכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנות התקציב 2023 ו-2024), התשפ"ג-2023.

לפסקה (2)

סעיף 51 לחוק משק החשמל קובע כי על אף האמור בסעיף 12 לחוק המקרקעין, התשכ"ט-1969 (בפרק זה – חוק המקרקעין), מיתקן חשמל או רשת חשמל שחוברו למקרקעין של אחר יהיו בבעלותו של מי שהתקין אותם כדין.

בשים לב, בין השאר להתפתחויות במשק החשמל, ובכלל זה הגידול שחל בהיקף עמדות הטעינה לרכב חשמלי, מוצע להבהיר כי הוראת סעיף 51 לחוק משק החשמל תחול רק על מיתקני חשמל או רשת חשמל שחוברו למקרקעין על ידי בעל רישיון הולכה או מי שעוסק בחלוקה של חשמל, קרי בעל רישיון חלוקה או 'מחלק היסטורי', ולא על מיתקני חשמל או רשת חשמל שחוברו למקרקעין על ידי גורם אחר.

סעיף 51 סעיף 38(ב) לחוק אוויר נקי, התשס"ח-2008, מחייב עוסק במכירת רכב, המפרסם רכב חדש, להציג נתונים על אודות דרגת זיהום האוויר והיעילות האנרגטית של הרכב. נתוני היעילות האנרגטית של הרכב מוצגים לפי צריכת דלק. ביחידות של ליטר על כל מאה קילומטר.

כדי להתאים את החובה האמורה לכלי רכב שמונעים בחשמל, באופן מלא או חלקי, ולכלי רכב שמונעים בגז או באמצעי הנעה מתקדמים אחרים שאינם עושים שימוש בדלק ומצויים בתהליכי פיתוח, מוצע לתקן את פסקה (2) שבסעיף האמור, ולקבוע כי פרסום הנתונים ייעשה לפי נתוני צריכת האנרגיה של הרכב, ביחידות המדידה התקניות לכל סוג של כל מקור אנרגיה, ובכלל זה דלק, חשמל, גז וכיוצא באלה.

סעיף 52 החלטת הממשלה מס' 3859 מיום כ' בסיוון התשע"ח (3 ביוני 2018), שעניינה רפורמה במשק החשמל ושינוי מבני בחברת החשמל, נועדה, בין השאר, לפתוח את מקטעי ההספקה והייצור של החשמל לתחרות.

¹⁰⁶ ס"ח התשס"ח, עמ' 752; התשע"ב, עמ' 450.

¹⁰⁷ ס"ח התשע"ח, עמ' 924.